

Frases modals

Dues oracions com *Parlen d'una persona estranya* i *Parlen d'una manera estranya* tenen, aparentment, la mateixa estructura, però són en realitat molt diferents, presenten una diferència profunda de la qual tothom pot adonar-se fàcilment. En la primera, el conjunt *d'una persona estranya* constitueix el complement d'objecte del verb, introduït per la preposició *de*, que és la que regeix el verb *parlar*; i en la segona el conjunt *d'una manera estranya*, encara que sigui introduït per la mateixa preposició, és un complement adverbial de manera. La primera d'aquestes dues oracions és equiparable a *Parlen de tu* i la segona a *Parlen molt bé*. Així mateix, la pronominalització —és a dir, la reducció dels complements a pronoms febles— ens mostra clarament la diferència d'estructura entre aquestes dues oracions: encara que, tal com hem dit, els dos complements són introduïts per la mateixa preposició, l'un s'ha de representar pel pronom *en* i l'altre pel pronom *hi*. Així, *Parlen d'una persona estranya* es redueix a *En parlen* i *Parlen d'una manera estranya* a *Hi parlen*.

L'analogia aparent d'una oració com *Parlen d'una manera estranya* amb oracions com *Parlen d'una persona estranya*, o bé com *Parlen en aquella tribuna*, *Parlen amb una persona qualsevol*, en què trobem d'altres complements —de lloc, de companyia— introduïts igualment per una preposició, fa que hom intenti a vegades donar-hi un tractament semblant quan aquestes oracions són subordinades relatives, és a dir, quan depenen

d'una oració principal a la qual s'enllacen per mitjà d'un terme relatiu. És sabut que aleshores el terme relatiu, que substitueix l'antecedent, ha d'anar sempre precedit per la mateixa preposició que exigeix el règim del verb o la natura del complement, és a dir, la preposició utilitzada quan el complement és un grup nominal. Així, seguint el paral·lisme d'oracions complexes com *Hem de conèixer la persona de qui parla*, *Aneu a la tribuna en què parla* i *No conec la persona amb qui parla*, resoltes normalment amb un terme relatiu introduït per la preposició corresponent, n'hi ha que intenten, a partir d'oracions simples com *Parlen d'aquella manera*, construir oracions complexes com «No entenc la manera en què parlen», que sobten ja pel canvi de preposició que hi observa (*d'aquella manera* reduït a *en què*). I és que el procediment és inadequat perquè el paral·lisme és fals. La subordinació per mitjà d'un terme relatiu, normal quan aquest terme representa complements d'objecte, de lloc o de companyia, no és possible amb complements de manera. Cal recórrer, aleshores, a la subordinació conjuntiva, per mitjà, doncs, d'una conjunció —modal o de manera, és clar—, usualment *com*, amb què obtenim *No entenc la manera com parlen*, reduïble a *No entenc com parlen*. Anàlogament, *No sé (la manera) com s'ho han fet*, *Vaig endevinar (la manera) com ho havia aconseguit*, *Explicueu-li (la manera) com funciona*.